

Avaluació Psicològica

AC4 - L'Avaluació de la personalitat i dels interessos motivacionals / L'Avaluació de la personalitat en un cas de selecció de personal

Entrega 29/11/03

- GUIA MÒDUL V
- DUBTES DELS MÒDULS
- PRESENTACIÓ PAC 4
- CORRECCIÓ PAC4 (Consultor: Judit Abad Gil)

GUIA MÒDUL V - L'AVALUACIÓ DE LA PERSONALITAT I DELS INTERESSOS MOTIVACIONALS :

2. DEFINICIÓ DEL CONCEPTE I VARIANTS AVALUADORES

Personalitat: patró idiosincràtic de conducta interna i externa, que es mostra relativament estable al llarg del temps i de les situacions.

Avaluació de la personalitat: tasca de recaptar dades de forma objectiva, sistemàtica i replicable d'una persona o grups de persones a fi d'aconseguir una sèrie d'objectius:

- la descripció de la conducta
- la classificació
- la predicció
- l'explicació
- la modificació o canvi de conducta.

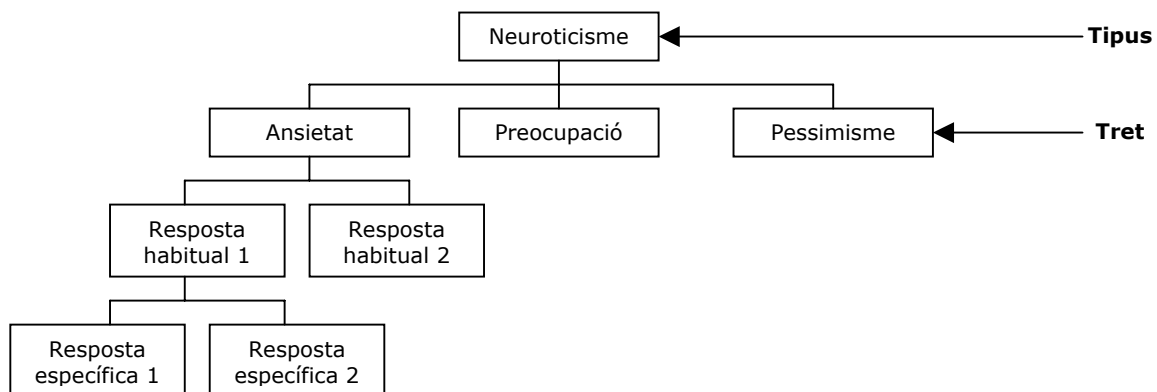
3. L'ANÀLISI DEL TEMPERAMENT I DE LES ARRELS BIOLÒGIQUES DE LA PERSONALITAT

Temperament: la predisposició innata a desenvolupar certs tipus de conductes. Està fortament arrelat a les emocions primàries i té una clara base biològica.

3.1. Hans J. Eysenck i els tipus biològics

El seu objectiu és esbrinar els trets més importants definitoris de la personalitat (que tenen un fort component biològic).

Postula un model jeràrquic dels diferents components personalològics. De més petita a més gran inclusivitat vindrien les respostes específiques (conductes puntuals). En el segon nivell, estarien les respostes habituals. Y el nivell tercer els trets:

Eysenck identifica tres supertrets o tipus fonamentals definitoris de la personalitat: neuroticisme (N), extraversió (E) i psicoticisme (P). Cadascun d'aquests supertrets o dimensions bipolars inclouen diversos trets, compostos, al seu torn, per conductes habituals i, en última instància, per respostes específiques:

Neuroticisme	Extraversió	Psicoticisme
<ul style="list-style-type: none"> • Ansietat • Excitabilitat • Humor variable • Pessimisme • Preocupació 	<ul style="list-style-type: none"> • Expansivitat • Desinhibició • Despreocupació • Sociabilitat • Impulsivitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Fredor emocional • Agressivitat • Crueltat • Desinterès per normatives • Egocentrisme

Neuroticisme	Extraversió	Psicoticisme
<ul style="list-style-type: none"> Hipersensibilitat Somatitzacions 	<ul style="list-style-type: none"> Optimisme Amor al risc 	<ul style="list-style-type: none"> Falta d'empatia Orientació impersonal

Estabilitat	Introversió	Control
<ul style="list-style-type: none"> Calma Control Pacifisme Confiança 	<ul style="list-style-type: none"> Tranquil·litat Retraïment Introspecció Reserva Ordre i mètode Confiança 	<ul style="list-style-type: none"> Altruisme Socialització Empatia Convencionalisme Conformitat

3.2. Arnold Buss i Robert Plomin

Mantenen que les diferències en temperament es poden detectar ja des del primer any de vida, amb una gran consistència a llarg de tot el cicle vital, ja que tenen un fort component innat.

Identifiquen tres paràmetres o disposicions temperamentals: emocionalitat (la intensitat de les reaccions emocionals bàsiques: l'angoixa (composta per: tensió, aflicció i pena), la por i la còlera; activitat (nivell general d'energia d'un individu) i sociabilitat (necessitat d'interactuar amb els altres, en el sentit de grup) (model EAS).

3.3. Chess i Thomas

Estudis sobre l'efecte del temperament en l'àmbit escolar.

Descriuen nou dimensions temperamentals: nivell d'activitat, adaptabilitat, aproximació-retirada, distractibilitat (capacitat de sostroure's als distractors ambientals), intensitat (o quantitat d'energia després de la resposta), humor (plaent-no plaent), persistència (o capacitat de centrar l'atenció en una tasca), rimiticitat (o regularitat en els patrons de conductes típiques com ara dormir, menjar, etc.) i lliandar de resposta (o quantitat d'estimulació necessària per a induir una resposta):

Patrons Bàsics	Dimensions Temperamentals
Nen fàcil	<ul style="list-style-type: none"> Tendència a l'aproximació Adaptat Humor positiu
Nen difícil	<ul style="list-style-type: none"> Retirada Poc adaptable Humor negatiu
Nen lent de reacció afectiva	<ul style="list-style-type: none"> Retirada Lent per a adaptar-se Inhibit

Postulen el model anomenat bondat d'ajustament pel qual les variables de personalitat (capacitats, característiques i estils d'aprenentatge) interactuen amb les demandes de l'escola i determinen el grau d'adaptació al medi escolar. Els professors haurien d'adaptar la seva forma d'ensenyament a l'estil d'aprenentatge del nen, a fi d'aconseguir un òptim aparellament.

3.4. Tècniques d'avaluació

Eysenck Personality Inventory (EPI) (Eysenck i Eysenck, 1965): per a adolescents i adults. Explora les dimensions d'extraversió i neuroticisme. 57 ítems amb dues alternatives de resposta: sí/no. Inclou un escala (S) per a mesura el grau de sinceritat en contestar la prova. Com més elevada és S, més sincer ha estat el subjecte.

Eysenck Personality Questionnaire (EPQ): té dues versions: una per a adults i adolescents (EPQ-A) i una altra per a nens entre les 8 i els 15 anys (EPQ-J). Aquesta versió per a nens i joves inclou una escala de conducta antisocial, formada per elements de les tres escales bàsiques N, E i P.

Correcció objectiva: les puntuacions directes es converteixen en centils, notes que van de l'1 al 99 amb una mitjana de 50 i que permeten de determinar la posició relativa que manté un tret determinat d'un subjecte concret, dins el seu grup de referència.

ESA Temperament Survey, Buss i Plomin (1984).

4. L'ANÀLISI DELS TRETS DE LA PERSONALITAT

4.1. Raymond Bernard Cattell

Proposa l'existència de tres tipus de trets diferents:

1. Temperamentals: consistents i estables al llarg del temps i les situacions. Heretades.

2. Dinàmics: adreçats a la consecució de metes. Actituds (motivacions i interessos vers una acció determinada), Ergis (impulsos biològics innats que encaminen l'acció cap a una meta) i Sentiments (actituds complexes cap a objectes socials adquirides mitjançant l'aprenentatge).
3. Cognitius: capacitat per a resoldre els problemes que planteja el mitjà.

4.2. Actualització de les teories lèxiques: els big five

Cinc dimensions bàsiques de la personalitat (Costa i McCrae, 1988a; Digman, 1990; McCrae i Costa, 1986b).

4.3. Tècniques d'avaluació

Seexteen Personality Factors (16PF i 16PF-5).

Descripció dels setze factors de primer ordre

Polaritat baixa (-)	Escala	Polaritat alta (+)
Reservat, fred, crític, rígid, distant.	A Sizotímia-afectotímia <i>Afabilitat</i>	Afable, càlid, confiat, generós, de bon caràcter.
Pensament concret. Baixa capacitat abstracta.	B Intel·ligència Baixa-alta <i>Raonament</i>	Alta capacitat mental. Capacitat d'abstracció mental.
Emotiu. Poc estable emocionalment. Afectat pels sentiments. Es pertorba fàcilment.	C Poca-molta Força De L'ego <i>Estabilitat</i>	Estable, madur, adaptat. Tranquil i serè.
Submís, deferent. Evita els conflictes i es mostra col·laborador. Conformista.	E Submissió-dominància <i>Dominància</i>	Competitiu, assertiu, dominant. Hostil, rebel.
Seriós, reprimít, introspectiu. Preocupat, acurat. Sobri, taciturn.	F Desurgència-surgència <i>Animació</i>	Entusiasta, animós, espontani, actiu. Franc, expressiu, jovial.
Inconformista. Va al seu aire. Desacata les normes. Irresponsable.	G Poca-molta Força Superego <i>Atenció Normes</i>	Recte, moralista, persistent, responsable. Preocupat per normes i valors.
Tímid, cohibit, temorós. Retret. Interessos limitats.	H Trectia-parmia <i>Atreviment</i>	Aventurer, audaç. Impulsiu, amistós. No veu el perill. Atrevit. Emprenedor.
Realista, pragmàtic, no sentimental. Objectiu i utilitarista. Predomini del pensament.	I Harria-premsia <i>Sensibilitat</i>	Idealista, sensible, dependent. Imaginatiu, esteta. Sentimental, insegur, busca ajuda i comprensió.
Confiat, adaptable. No sospita de les intencions dels altres. Tolerant, permissiu. Conciliador.	L Alaxia-protensió <i>Vigilància</i>	Envejós, suspicaç, desconfiat. Irritable i tirànic amb els altres.
Realista, pràctic. Toca de peus a terra.	M Praxernia-autia <i>Abstracció</i>	Imaginatiu, distret, bohemí. Interessat en l'art. Absort en el món de les idees.
Franc, genuí, espontani, natural. Gustos simples. Poc sofisticat. Fe en l'ésser humà.	N Senzillesa-astúcia <i>Privacitat</i>	Astut, perspicaç, calculador, ambiciós.
Segur, satisfet, despreocupat. Serè, complaent. Sense temors. Insensible a l'opinió dels altres.	O Impertubabilitat-culpabilitat <i>Aprensió</i>	Ansiós. Preocupat, deprimít. Plor fàcil. Sensible a l'aprovació. Escrupolós. Solitari. Sentiments de culpa. Insegur de si mateix.
Conservador. Respecta les idees establertes. Tradicional. Poc amant dels canvis.	Q1 Conservadurisme-radicalisme <i>Obertura-canvi</i>	Liberal, lliurepensador, experimentador. Analític. Obert al canvi.
Dependent del grup. Sentit gregari, seguidor fidel.	Q2 Adhesió social-autosuficiència <i>Autosuficiència</i>	Autosuficient, enginyós. Pren les seves pròpies decisions. Individualista.
Descontrolat, impulsiu, indiferent a les normes, tolerant amb el desordre o les faltes.	Q3 Baixa integració-autocontrol <i>Perfeccionisme</i>	Controlador, exigent amb si mateix, disciplinat, compulsiu, segueix la seva autoimatge.
Relaxat, tranquil, aletargat, serè. Sense frustracions.	Q4 Poca-molta tensió energètica <i>Tensió</i>	Tens, impulsiu, frustrat, irritable, sobreexcitat. Impacient. Intranquil. Ansiós.

Descripció dels factors de segon ordre

Polaritat baixa (-)	Factor de segon ordre	Polaritat alta (+)
Poca ansietat. Impertorbable. Tranquil. Relaxat. Controlat. Estabilitat emocional.	Q _I ajustament personal-ansietat	Alt nivell d'ansietat. Aprensiu, insegur, preocupat, tens. Impulsiu, tímid. Frustrat.
Reservat, seriós, formal, taciturn. Autosuficient, enginyós. Crític. Després.	Q _{II} introversió-extraversió	Aventurer, desinhibit, s'uneix a grups socials. Entusiasta, despreocupat. Afectuós i participatiu.
Poc adaptat al grup. Poc controlat. Segueix els seus impulsos.	Q _{III} poca-molta socialització	Autocontrolat. Sobri, poc impulsiu, disciplinat.
Humil, dòcil, servicial. Manejable. Moralista. Fidel.	Q _{IV} dependència-independència	Assertiu, agressiu, competitiu. Desinhibit. Segur de si mateix.

Correcció objectiva. Les puntuacions directes es transformen en decatipus (notes estàndard que van de l'1 al 10 amb una mitjana de 5,5 i una desviació típica de 2). La interpretació de les notes decatipus obtingudes és la següent:

Decatipus 5 i 6 → tret normal

Decatipus 4 i 7 → lleugera desviació de la mitjana

Decatipus 2-3 i 8-9 → gran desviació. Tret agreujat

Decatipus 1 i 10 → valors extrems. Tret molt agreujat

Inclou dues escales de control per pal·liar l'efecte de la manipulació per part de l'avaluat: DM (desviació motivacional o intent de donar una bona imatge) i N (negació o atzar i que explora la falta de cooperació). El punt de tall per a la primera correspon a una puntuació directa de 7 punts i per a la segona, de 6.

16PF C i D: per individus de formació mitjana-baixa.

16PF E i F: per individus amb dificultats de lectura i dèficits culturals.

ESPQ: per a nenes entre 6 i 8 anys. Mesura 13 factors de primer ordre i 2 de segon ordre.

CPQ: per a nens d'entre 8 i 12 anys. Mesura 14 trets de primer ordre i 3 de segon ordre.

HSPQ: per a adolescents d'entre 12 i 18 anys. Avaluació 14 factors de primer ordre i 4 de segon ordre.

NEO-Personality Inventory (NEO-PI), Costa i McCrae (1922a) - NEO-PI-R: adaptació a la població espanyola:-

Composició del NEO-PI-R (Costa i McCrae, 1999)	
Escales	Facetes
Neuroticisme	N1: Ansietat N2: Hostilitat N3: Depressió N4: Ansietat Social N5: Impulsivitat N6: Vulnerabilitat
Extraversió	E1: Cordialitat E2: Gregarisme E3: Assertivitat E4: Activitat E5: Recerca Emocional E6: Emocions Positives
Obertura	O1: Fantasia O2: Estètica O3: Sentiments O4: Accions O5: Idees O6: Valors
Amabilitat	A1: Confiança A2: Franquesa A3: Altruisme A4: Actitud Conciliadora A5: Modèstia A6: Sensible Als Altres

Composició del NEO-PI-R (Costa i McCrae, 1999)	
Escales	Facetes
Responsabilitat	C1: Competència C2: Ordre C3: Sentit Del Deure C4: Necessitat D'Aconseguir C5: Autodisciplina C6: Deliberació

BFQ (Gian Vittorio Caprara, Claudio Barbaranelli i L. Borgogni): inclou cinc dimensions, deu subdimensions i, a més, una escala de distorsió. Les cinc escales bàsiques són: energia, tenacitat, afabilitat, estabilitat emocional i obertura mental. Les deu subdimensions són: dinamisme, cooperació, escrupolositat, control emocional, obertura a la cultura, dominància, cordialitat, perseverança, control dels impulsos, obertura a la experiència.

5. L'ANÀLISI DE LA DINÀMICA I ASPECTES INCONSCIENTS DE LA PERSONALITAT

5.1. L'herència de Sigmund Freud

Concepcions bàsiques de la teoria freudiana:

1. Estructura de la personalitat: a) consideració estructural, que postula l'existència de tres instàncies intrapsíquiques: allò (id), jo (ego) i superjo (superego) i b) la consideració topogràfica que parla de tres nivells d'actuació mental: conscient, preconscious, i inconscient.
2. Dinàmica de la personalitat: la unitat dinàmica bàsica, és l'instint o pulsio, força impulsora de la conducta, el motor de l'actuació i de les motivacions. Freud distingeix dos grans grups d'instints: l'instint thanatos o instint de mort i l'eros, també anomenat libido, i que és l'instint de vida.
3. Estadis evolutius de la conducta: inclou dos grans vessants: a) la conducta emocional o instintiva (etapes: oral, anal, fàl·lica); i b) la conducta cognitiva (procés primari amb pensament il·lògic, màgic i omnipotent i pensament secundari, amb lògica i raó).

5.2. Tècniques d'avaluació

Les **tècniques** pròpiament **freudianes** són: la lliure associació, la interpretació de somnis, l'anàlisi dels lapsus linguae, dels oblitats, dels actes fallits i l'anàlisi de la transferència.

Tècniques projectives: tot aquell conjunt de procediments que tenen per objectiu descobrir aspectes ocults de la personalitat.

Classificació de les tècniques **post-freudianes**:

- **Estructurals:** es componen d'estímuls visuals poc estructurats, indefinits, i el subjecte ha de dir què hi veu. Test de Rorschach (es compon de deu làmines amb elements abstractes (taques de tinta simètriques) que recorden vagament figures, animals, persones i d'altres elements de l'entorn habitual de l'individu avaluat. Cinc d'aquestes làmines són acromàtiques (tonalitats de gris), dos són bicolor (gris i vermell) i les tres restants són policromes. La tasca del subjecte consisteix a dir "què podria ser això", "on ho ha vist" i "què li ha donat la impressió que era això". El Rorschach permet d'efectuar dos tipus d'anàlisis: el formal i el de contingut).
- **Temàtiques:** el subjecte ha de narrar una història a partir d'una sèrie de làmines que contenen estímuls ambigus, però que tenen una estructura gestàltica que permet d'identificar-los. El subjecte es projecta a l'hora d'organitzar la història. El test d'apercepció temàtica (TAT), la seva versió infantil (CAT) i el test de relacions objectals (TRO) són els més coneguts d'aquest vessant.
- **Expressives:** normalment se li demana al subjecte que elabori un dibuix sobre un tema concret. Les més conegudes són l'HTPP (s'ha de dibuixar consecutivament, en segles làmines en blanc i amb llapis del número 2, una casa (House), un arbre (Tree), una persona (Person) i després una persona del sexe contrari a la dibuixada en primer lloc. Cada element de la casa, de l'arbre i de la persona té un significat i segons el tipus de dibuix, es poden inferir les preocupacions, ansietats, mancances i alteracions de l'avaluat) i el test de la família.
- **Constructives:** amb una sèrie d'elements concrets el subjecte ha de construir alguna cosa. Per exemple, un poble (test del poble) o fer jocs.
- **Associatives:** en què la tasca del subjecte consisteix a fer associacions davant estímuls donats per l'avaluador, normalment paraules, frases o contes en el cas d'infants. Els més coneguts són els llistats de paraules i el test de frases incompletes de Sacks.

6. L'ANÀLISI DE LES MANIFESTACIONS CONDUCTUALS: EL CONDUCTISME I LES SEVES VARIANTS

El conductisme avalua el que el subjecte fa. Sabent què fa un individu en una determinada situació, podem establir els nexes de concomitància entre estímul i resposta. A partir d'aquí es podran predir conductes i canviar-les.

Línies conductistes diferencials:

1. Conductisme radical (Pels radicals, la conducta observable és entesa com una mostra representativa del repertori conductual que posseeix cada subjecte, i no pas com el signe de trets interns o d'aspectes inconscients).
2. Conductisme mediacional o neoconductisme (Es pressuposa que entre l'estímul que impacta l'organisme i la resposta que emet hi ha un seguit de processos que, en no ser directament observables, se'ls va denominar processos encoberts, amb capacitat per a modificar o alterar el tipus de resposta emesa.)
3. Aprenentatge social

Conceptes clau de la teoria de l'aprenentatge

a) Incrementar la resposta desitjable

Reforçament positiu → Cada cop que fa la conducta desitjada rep un premi.

Reforçament negatiu → Cada cop que fa la conducta desitjada desapareix una sensació negativa prèvia.

b) Reduir la conducta no desitjada

Extinció → Cada cop que fa la conducta no desitjada no rep reforçament.

Càstig → Cada cop que fa la conducta no desitjada rep un estímul aversiu o se li treu un estímul positiu.

En casos extrems es pot pensar que les conseqüències positives o negatives de la nostra conducta són degudes a alguna cosa que hem fet nosaltres (control intern), o al contrari, pensar que no tenen res a veure amb el que nosaltres fem i depenen de forces externes a la nostra persona (control extern).

Locus de control	
Control intern	Control extern
<ul style="list-style-type: none"> • Alt grau de responsabilitat vers el que passa. • Actitud activa i controladora enfront de la vida. • Resistència més gran a les pressions del grup • Creença en l'eficàcia del propi esforç. • Preferència per treballs d'habilitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baix grau de responsabilitat sobre el que passa. • Passivitat i fatalisme més gran. • Menys directriu. • Més susceptibilitat a la influència social. • Tendència a l'ansietat més gran.

Trets comuns conductistes:

- 1) situacionisme: són les variables de la situació i no les de la persona les que determinen la conducta.
- 2) L'acceptació dels principis de la teoria de l'aprenentatge i del condicionament o d'alguna forma de relació associativa entre estímul i resposta.
- 3) L'avaluació raurà en l'anàlisi de les variables perifèriques (externes) de la conducta: antecedents i conseqüents.
- 4) La utilització de tècniques objectives i el rebuig manifest i total de la introspecció i el subjectivisme.

6.4. Tècniques i instruments d'avaluació

Es mesuren conductes moleculars, puntuals i concretes.

Fulls d'enregistrament: consisteix a anotar de forma sistemàtica la intensitat, la freqüència i duració de les conductes rellevants i les circumstàncies ambientals en què tenen lloc.

Enregistraments narratius: l'examinador va descrivint puntualment la conducta que desenvolupa l'observat, com si es tractés d'una narració.

Matrius d'interacció: dissenyades per a poder captar les interaccions entre dues persones que es pressuposa que estan relacionades amb el conflicte.

Llistats de conducta: llistats preestablerts de conductes concretes i les seves relacions funcionals. L'avaluador va anotant aquelles que es compleixen en un determinat subjecte.

A banda de l'observació, un altre mètode emprat pels conductistes és l'**experimentació**.

7. L'ANÀLISI DE LES COGNICIONS

7.1. Les aportacions d'A. Beck

Analitza els patrons de pensament erronis que poden donar lloc a conductes desequilibrades. El seu mètode de canvi és conegut com a teràpia cognitiva.

Principals errors cognitius segons Beck:

Inferència arbitrària: s'anticipa una determinada conclusió sense cap evidència que la recolzi o fins i tot amb evidència contrària.

Abstracció selectiva: s'extreu un detall negatiu fora de context i tota la resta d'experiència se centrarà en aquest detall.

Generalització excessiva: a partir d'un o diversos fets aïllats, s'estén l'experiència negativa a la resta de situacions vitals, encara que no estiguin relacionades amb el fet.

Personalització: Tendència a atribuir-se a un mateix fenòmens externs sense base real.

Pensament dicotòmic: tendència a classificar totes les experiències en una o dues categories oposades.

7.2. L'obra d'A. Ellis

Teràpia conductual racional-emotiva (TCRE): consisteix a identificar els pensaments irracionals, origen de la conducta desajustada, i a reestructurar-los, substituint-los per altres de més acurats i lògics. La teoria d'Ellis és coneguda com a esquema ABC: davant d'un esdeveniment de la vida real (A), s'activen o es generen una sèrie de pensament o creences (B) que tenen com a conseqüència l'expressió d'emocions i conductes (C).

7.3. La proposta de Meichenbaum

Tècnica de les autoinstruccions: consisteix a entrenar el subjecte en el diàleg amb si mateix a fi de fer front a una situació conflictiva. Aquesta conducta verbal autoadreçada actua com a modelatge cognitiu. Passos de la tècnica:

- a) Definició general del problema ("què he de fer?, què puc fer?")
- b) Detectar l'element primordial del problema ("això és el més important, em centraré en aquest punt").
- c) Centrar-se en els mecanismes d'atenció-concentració ("he d'estar atent i concentrar-me en el que haig de fer").
- d) Utilitzar estratègies d'afrontament ("oh! Això no ho he fet correctament, cal que em prengui més temps, que ho faci més a poc a poc i li presti una atenció més gran").
- e) Finalment, emprar estratègies d'autoreforçament ("ep, això està molt bé, ho he aconseguit, vaig millorant força").

7.4. Instruments d'avaluació

Adreçats a analitzar el tipus de verbalitzacions internes que s'adreça l'individu davant d'una determinada situació.

Inventari de depressió de Beck (BDI). 21 blocs de preguntes amb diverses alternatives de resposta i el subjecte ha d'escollir la que reflecteixi millor el seu estat actual.

Cada alternativa té adscrita una valoració que caldrà anar sumant a fi d'obtenir una puntuació global que ens donarà la mesura de l'estat depressiu del subjecte. El punt de tall donat per l'autor és 19 i els criteris diagnòstics són els següents:

- notes de l'1 al 9 = absència de depressió;
- de 10 a 15 = depressió suau;
- de 16 a 23 = depressió moderada;
- de 24 a 63 = depressió severa.

Escala de pensaments suïcides, que comprèn cinc seccions: 1) actituds enfront de la vida/mort; 2) característiques dels pensaments/desitjos de suïcidi; 3) característiques de l'intent de suïcidi; 4) actualització de l'intent; 5) factors de fons.

Qüestionari de relació de pensaments irracionals (ROI) consta de 100 ítems que inclouen deu grans àrees d'irracionalitat cognitiva. El subjecte ha de contestar: vertader o fals.

8. L'ANÀLISI DE LES ALTERACIONS PSICOPATOLÒGIQUES DE LA PERSONALITAT

8.1. Tècniques d'avaluació

8.1.1. Tests de criteris empírics

Aquells que no es fonamenten en bases teòriques.

1) Minnesota Multifasic Personality Inventory MMPI i MMPI-2

Escales:

- a) Escales de validesa: tenen per objectiu evitat, en la mesura del possible, la manipulació de la prova.
- b) Escales bàsiques o clíniques: mesuren diferents tipus de trastorns mentals i són les més importants de la prova.
- c) Escales de contingut. Són escales basades en el contingut manifest o evident dels ítems de l'MMPI-2.
- d) Escales suplementàries

Escales suplementàries	
<ul style="list-style-type: none"> • A = Ansietat. • R = Repressió (convencionals, submisos). • Es = Força del jo. • MAC-R = Alcoholisme • O-H = Hostilitat controlada excessivament. • DO = Dominància. • Re = Responsabilitat. • Mt = Inadaptació universitària (estudiants amb bon i mal ajustament emocional). 	<ul style="list-style-type: none"> • GM = Rol masculí. • GF = Rol femení. • PK = Estrès postraumàtic amb altres trastorns de l'eix I. • PS = Estrès postraumàtic pur. • MDS = Malestar matrimonial. • APS = Potencial d'addicció a substàncies diverses. • AAS = Reconeixement de l'addicció.

e) Subescales

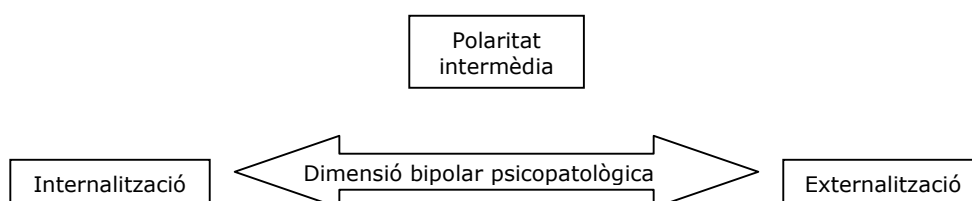
Subescales (31) (Harris-Lingoes 1955)	
D1 = Depressió subjectiva. D2 = Retard psicomotor. D3 = Disfunció física. D4 = Ententiment mental. D5 = Rumiació. Hy1 = Negació ansietat social. Hy2 = Necessitat afecte. Hy3 = Lasitut-malestar. Hy4 = Queixes somàtiques. Hy5 = Inhibició de l'agressió. ??1 = Alienació social. ??2 = Alienació emocional. ??3 = Absència control jo cognitiu. ??4 = Absència control jo conatiu. ??5 = Absència control jo, inhibició defectuosa. ??6 = Experiències sensorials estranyes.	Pd1 = Discòrdia familiar. Pd2 = Problemes amb autoritat. Pd3 = Fredor social. Pd4 = Alienació social. Pd5 = Autoalienació. Pa1 = Idees persecutòries. Pa2 = Hipersensibilitat. Pa3 = Ingenüitat. Ma1 = Amoralitat. Ma2 = Acceleració psicomotriu. Ma3 = Imperturbabilitat. Ma4 = Envaniment. SI1 = Timidesa. SI2 = Evitació social. SI3 = Alienació pròpia i social.

Correcció i interpretació

Correcció	Interpretació
<ul style="list-style-type: none"> • MANUAL: Aplicació de plantilles 3 escales de validesa 10 escales bàsiques 15 escales de contingut confecció manual del perfil • PLANTILLA INFORMÀTICA introducció de respostes en l'ordinador 77 escales + perfil informàtic • CORRECCIÓ MECANITZADA full de lectura òptica 77 escales + perfil informàtic 	<ul style="list-style-type: none"> • NOTES T65> simptomàtiques • 1ª ESCALES VALIDESA • 2ª ESCALES CLÍNiques notes més elevades combinacions més elevades subescales que contribueixen a l'elevació • ESCALES DE CONTINGUT • ESCALES SUPLEMENTÀRIES

2) La proposta d'Achenbach

Proposta d'Achenbach. Dimensions de banda ampla

Principis del procés d'avaluació segons Achenbach:

- a) **multiaxialitat:** necessitat que les avaluacions incloguin informacions subministrades per fonts diverses, a fi d'objectivitzar les dades i evitar subjectivismes. L'autor proposa cinc fonts referencials o eixos:
 - Eix I: marc familiar: recull informació provinent dels pares del subjecte avaluat.
 - Eix II: marc escolar: s'analitzen les dades que provenen de mestres o tutors de l'alumne, i també dades objectives com són els resultats escolars, exàmens, qualificacions, etc.
 - Eix III: dades objectives provinents del psicòleg i que fan referència al funcionament cognitiu del subjecte.
 - Eix IV: dades mèdiques referides a l'estat del seu sistema psiconeurològic i de salut global.
 - Eix V: dades provinents d'autoinformants o heteroinformants relatives a característiques de personalitat, autoconcepte i comportament del subjecte.
- b) **utilització de pluritècniques:** cada tècnica ha estat dissenyada per a captar aspectes concrets i diferencials de l'ampli ventall que és la conducta humana, per tant, alguns cops serà necessari administrar diversos instruments a fi d'obtenir una visió global del subjecte.
- c) **característiques polietàpiques del procés:** el procés d'avaluació ha de seguir una sèrie de passos lògics, successius, que aniran de la realitat més propera al subjecte (per exemple, la seva llar) a la més llunyana (per exemple, consulta d'un psicòleg).

Instruments d'avaluació

Youth Self Report (YSR): autoinforme per a adolescents entre 12 i 18 anys, en què el mateix subjecte s'ha d'avaluar sobre una sèrie de paràmetres.

Children Behaviour Check List (CBCL): mateixa estructura que l'anterior, però en aquest cas ha de ser respost pels pares a partir de la seva experiència sobre la conducta del seu fill.

Teacher report Form (TRF): mateixa versió que l'anterior, però són els mestres del nen els qui han de contestar.

Direct Observation Form (DOF): registre conductual basat en l'observació de la conducta directa del nen i que ha de ser respost pels mestres.

Semistructured Clinical Interview for children (SCIC): entrevista clínica efectuada per un expert.

8.1.2. Tests basats en criteris racionals: les aportacions de Millon

La personalitat patològica es caracteritzaria per una sèrie d'indicadors:

- 1) Escassa flexibilitat per a adaptar-se a les diverses situacions i persones de l'entorn.
- 2) Estabilitat psicològica precària, atesa l'alta susceptibilitat i escassa resistència a situacions estressants.
- 3) Tendència a actuar en cercles viciosos que impedeixen la creació de noves experiències i que empobreixen el repertori conductual. Entre aquestes restriccions l'autor menciona les següents:
 - a) Les constriccions protectores, com és l'allunyament del les persones desconegudes.
 - b) Distorsions perceptives/cognitives, com són les interpretacions errònies de les conductes dels altres.
 - c) Compulsions repetitives, repetició de la conducta una i altra vegada, encara que se sàpiga que no és efectiva.
 - d) Generalització de determinats comportaments, etc.

Model de personalitat de Millon basat en 2 eixos: 1) la font primària de la qual els individus obtenen plaer (segons la font, els tipus fonamentals de patrons són: dependents, independents, ambivalents, retrets i discordants); i 2) el tipus d'afrontament que utilitzen per a augmentar el plaer i minimitzar el dolor (hi ha dos tipus de patró d'afrontament: actiu -el subjecte busca per si mateix augmentar el plaer i minimitzar el dolor de manera atenta i participativa- i passiu -el subjecte passiu és apàtic, reservat, resignat i no intervé a modificar el curs dels esdeveniments-).

De la combinació d'aquests dos eixos emergeixen deu estils bàsics de personalitat:

Trastorns de personalitat segons les polaritats		
Independent-actiu	Trastorn antisocial	Conducta: temerària Afecte: malèvol Relacions: bel·ligerants
Independent-passiu	Trastorn narcisista	Conducta: pomposa Afecte: exuberant Relacions: explotació
Dependent-actiu	Trastorn histriònic	Conducta: teatral Afecte: frívol Relacions: seductores

Trastorns de personalitat segons les polaritats		
Dependent-passiu	Trastorn de personalitat per dependència	Conducta: desemparada Afecte: tímid Relacions: gregària-submisa
Ambivalent-actiu	Trastorn passiu-agressiu	Conducta: oposicionista Afecte: irritable Relacions: no-cooperació
Ambivalent-passiu	Trastorn compulsiu	Conducta: perfeccionista Afecte: solemne, seriós Relacions: respectuoses
Retret-actiu	Trastorn per evitació	Conducta: cautelosa Afecte: angoixat Relacions: aïllament
Retret-passiu	Trastorn esquizoide	Conducta: letàrgica Afecte: aplanat, dèbil Relacions: absent
Discordant-actiu	Sadisme	Conducta: intolerant, hostil Afecte: combatiu Relacions: humiliants
Discordant-passiu	Masoquisme	Conducta: submisa Afecte: inadequat Relacions: autosacrifici

Instruments d'avaluació:

Característiques estructurals de cadascuna de les 22 escales bàsiques de què es compon l'MCMI-II (Millon, 1998).

Ecales de l'MCMI-II	
Ecales globals	Ecales específiques
Índex de validesa: Tracten de pal·liar l'efecte de tendències de resposta que poden alterar o distorsionar el resultat de la prova.	X: Sinceritat Y: Desitjabilitat social. Bona imatge Z: Intensificació de les alteracions emocionals V: Índex de validesa
Ecales bàsiques de trastorns de personalitat: Corresponen a trastorns de l'eix II del DSM-III-R. Descriuen nivells lleus de trastorn.	1: Esquizotípic 2: Evitativa 3: Dependent 4: Histriònica 5: Narcisista 6A: Antisocial 6B: Agressiva/sàdica 7: Compulsiva 8A: Passiva/agressiva 8B: Autodestructiva
Ecales de personalitat patològica: Es corresponen amb alteracions greus de la personalitat, segons els criteris de l'eix II del DSM-III-R.	S: Esquizotípic C: Límit P: Paranoide
Síndromes clíniques moderats: Es corresponen amb trastorns de l'eix I del DSM-III-R. Són distorsions dels patrons bàsics de la personalitat i tendeixen a ser estats relativament breus o transitoris d'intensitat moderada.	A: Ansietat H: Histeriforme N: Hipomania D: Distímia o depressió neuròtica B: Abús d'alcohol T: Abús de drogues
Síndromes clíniques severes: Inclouen trastorns mentals molt greus que es corresponen amb l'eix I del DSM-III-R. Són desorganitzacions dels patrons bàsics de personalitat que sorgeixen sota l'efecte de la tensió.	SS: Pensament psicòtic CC: Depressió major PP: Trastorn delirant

L'MAPI: per avaluar les característiques de la personalitat dels adolescents, i per ser utilitzat en contextos acadèmics, vocacionals i en el consell psicològic.

L'MACI: per a l'avaluació clínica de la personalitat dels adolescents, i per ser utilitzat en serveis de salut mental.

Millon Behavioral Health Inventory (MBHI) i **l'índex de personalitat de Millon (MIPS):** qüestionaris de conductes de salut per analitzar els estils d'afrontament adoptats pels pacients que pateixen malalties físiques greus.

Els valors que fa servir Millon per a fixar els diferents graus de patologia són els següents:

TB = 35: puntuació mitjana obtinguda per la població no clínica;

TB = 60: puntuació mitjana obtinguda pels subjectes pacients;

TB = 75: presència de l'alteració psicològica que mesuri l'escala en concret;

TB = 85: alteració severa del patró de personalitat de què es tracti.

8.1.3. Tests basats en criteris psicòmètrics-factorials

Clinical Analysis Questionnaire (CAQ) de Samuel E. Krug (1994): test elaborat a partir del 16PF i que mesura 12 escales clíniques. Va destinat a població d'adolescents i adults.

Pol baix (decatipus 1-3)	Escala	Pol alt (decatipus 8-10)
Content. Animat. No preocupat per la salut. No aprensiu davant de les malalties.	D1-hipocondriasi: Preocupació per les funcions corporals. "Estic pitjor que els altres", "tinc els nervis de punta". Les dones solen puntuar més alt que els barons.	Preocupat per la salut en excés. Tem patir de malalties físiques.
Satisfet de la vida. Gaudeix del que té de bo la vida i expressa la seva satisfacció.	D2-depressió suïcida: Pensaments d'autodestrucció. "Estic fart de la vida", "la mort és el final de tots els nostres problemes". Si les escales D2 + D3 són elevades (decatipus 8 o >) → risc de suïcidi.	Insatisfacció vital. Problemes vitals. Pensaments i sentiments negatius.
Poca necessitat d'excitació. Evita les situacions que impliquen risc, perill o aventures.	D3-agitació: Connexió amb la síndrome hipomaniàca de l'MMPI. L'autor ho vincula a anhel de mort. "M'agradaria fer coses arriscades".	Necessitat inquieta d'aventura i risc. Busca excitació. Infatigable. Intenta sempre coses noves.
Tranquil, assossegat. Confia en si mateix i en el món que l'envolta. Té calma fins i tot davant de les situacions d'emergència.	D4-depressió ansiosa: Incapacitat per a fer front a exigències del mitjà. "No em sento segur de mi mateix ni tranquil", "sóc feixuc i maldestre".	Ansiós, inquiet, poca confiança. Tens i fàcilment pertorbable. Somnis pertorbadors.
Enèrgic i vital. S'entusiasma fàcilment pel que fa. Dorm profundament.	D5-depressió baixa energia: Estat de tristesa i mal humor. Falta d'energia per a afrontar la vida. "Em desperto sense energia per a començar el dia", "la vida em sembla buida i solitària".	Poc entusiasme per la vida. Sensació de cansament i esgotament. Preocupat. Intranquil. Puntuacions altes: barons alcohòlics i dones narcoaddictes o esquizofrèniques.
No té sentiments de culpa. Poc crític amb si mateix, encara que faci les coses poc correctament.	D6-culpabilitat-ressentiment: Sensació d'inutilitat per haver comès alguna cosa imperdonable. Por de les conseqüències de les errades comeses. "Em pertorben els sentiments de culpa", "penso en el que hauria d'haver fet".	Les puntuacions elevades indiquen: personalitat passiva-agressiva i la ruptura total del sistema autodefensiu. Autocrític. Es culpabilitza de tot el que surt malament.
Relaxat i tranquil. Animós i es mostra considerat amb els altres.	D7-apatia-retirada: Sensació que la vida és absurda i evitació dels altres. "Estic a gust quan estic sol", "la vida no té sentit".	Evita els contactes socials i es mostra tens i a disgust quan està en societat.
Confia en els altres i no en recela. No l'afecten ni la gelosia ni l'enveja.	Pa-paranoia Sensació de persecució. Desconfiança. Recel. "Gairebé ningú no diu la veritat", "no puc confiar en els qui diuen ser els meus amics".	Desconfiat, recelós, creu que l'espion i el controlen. Pensa que el maltracten. Pot sospitar de les intencions dels altres.
No s'implica amb actes il·legals, respecta les normes i els altres.	Pp-desviació psicopàtica Conducta de poca inhibició. Recerca de sensacions. Gust per les discussions i situacions d'emergència. "La gent murmura de les coses agosarades que faig", "No m'importa ser el centre d'atenció".	Conducta antisocial. Tendència a cometre actes delictius. Transgressió de normes socials i morals. Insensible a les crítiques.
Adaptada a la realitat. Realista en les seves apreciacions del món i de si mateixa.	SC-esquizofrènia Dificultat ideativa. Percepció alterada de la realitat. "Penso que no serveixo per a res", "hi ha gent que m'observa des de llocs ocults".	La persona se sent incompresa. Té sentiments d'irrealitat i al·lucinacions. Impulsiva i incontrolada.
No presenta pensaments reiteratius invasors de la ment o inadequats a la	As-psicoastènia Conducta obsessiva: contar coses, tenir idees	Té idees obsessives, repetitives que envaeixen el cap i no es poden evitar.

Pol baix (decatipus 1-3)	Escala	Pol alt (decatipus 8-10)
situació. No té hàbits compulsius.	fixes, comportaments fòbics. "Idees sense importància em ronden pel cap durant dies".	Hàbits compulsius.
Bona autoimatge. Es considera una persona agradable, capacitada i de confiança.	Ps-desajust psicològic Sentiments d'inutilitat. Desesperança apresada. "Tinc poc èxit a la vida per al meua poca vàlua personal".	Pensaments d'inferioritat i inutilitat. Es mostra tímid i amb fàcil descontrol.

Correcció i interpretació

Les puntuacions directes es transformen en decatipus (notes que van de l'1 al 10 i tenen una mitjana de 5,5 i una DT de 2). La interpretació dels decatipus és la següent:

- decatipus 5 i 6 = normal;
- decatipus 4 i 7 = lleugera desviació;
- decatipus 2-3 i 8-9 = gran desviació;
- decatipus 1 i 10 = valors extrems;

9. L'ANÀLISI DELS INTERESSOS MOTIVACIONALS

9.2. Tècniques d'avaluació

9.2.1. Els qüestionaris empírics: Strong, KUDER-C, IPP

Inventari d'interessos professionals d'Strong: 317 ítems referits a vuit eixos diferents: 1) ocupacions; 2) matèries escolars; 3) activitats ocupacionals; 4) activitats d'oci; 5) tipus de persones; 6) preferència entre dues activitats diferents; 7) característiques personals, i 8) preferències en el món laboral.

Qüestionari d'interessos professionals (IP) de Thurstone: avalua el grau d'interès dels adolescents a partir dels 14 anys per deu camps d'activitats diferencials: ciències físiques, ciències químiques, biologia, càlcul, negocis, activitats executives, activitats lingüístiques, activitats humanitàries, arts plàstiques i música.

KUDER, KUDER-C: avalua els interessos per deu camps temàtics: **0:** aire lliure (cria d'animals, cultiu de plantes); **1:** mecànic (treballs manuals amb maquinària i eines); **2:** càlcul (treballs amb nombres); **3:** científic (descobriments de nous fets i resolució de problemes); **4:** persuasiu (reunions i tracte amb persones, vendes, negocis); **5:** artístic (treballs creatius, dibuix, plàstica); **6:** literari (tasques que impliquen lectura i escriptura); **7:** musical (tocar instruments musicals, anar a concerts, estudiar sobre música); **8:** assistencial (ajuda als altres), i **9:** administratiu (tasques d'oficina que impliquen precisió i exactitud).

Criteris de correcció:

PD: 31-39 = perfil vàlid;

PD: 27-30 = perfil dubtós;

PD: <27 = perfil molt dubtós. Excessiu nombre d'omissions;

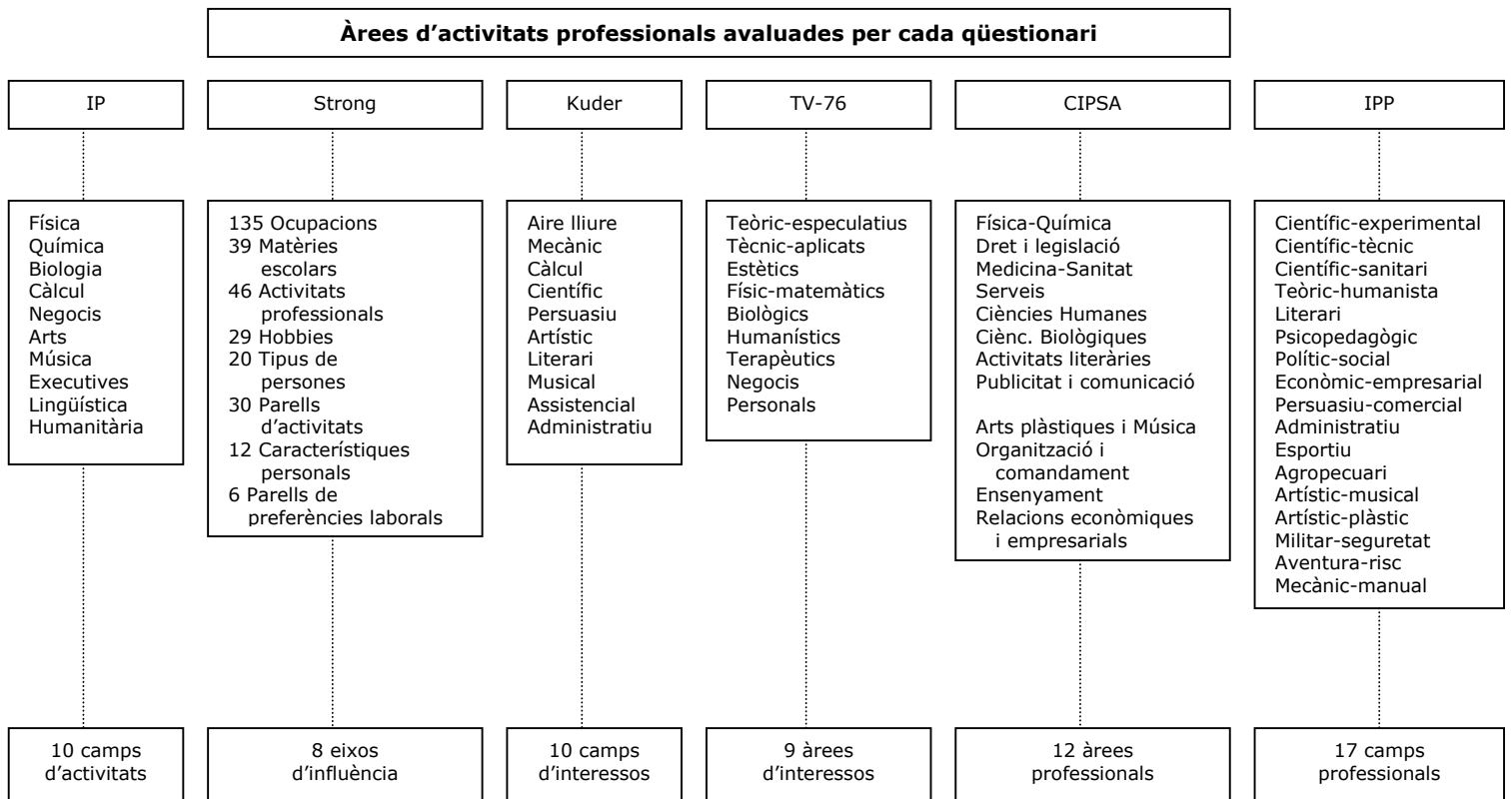
PD: >39 = perfil no vàlid. El subjecte ha contestat més respostes de les que calia.

Un cop obtingudes les puntuacions directes (PD), es transformen en dos tipus de notes estàndard: centils i enneatipus (o estanines). Es considera que una àrea d'interès és valorada pel subjecte quan ha obtingut un centil >75. En aquest cas, s'observen les diferents professions incloses dins l'àrea d'interès.

Temari vocacional (TV-76) de J. García Yagüe: Ofereix dos tipus de mesures: a) escales pures, i b) escales professionals.

Qüestionari d'interessos professionals (CIPSA) de J.L. Fernández Seara i M.T. Navarro: Avalua l'interès dels adolescents a partir dels 13 anys per un total de 192 professions agrupades en 12 àrees.

Inventari d'interessos i preferències professionals (IPP) de M. Victoria de la Cruz.

9.2.2. Tècniques basades en la dissonància: el DAPP

Descobriment de les activitats professionals i projectes personals (DAPP), que s'estructura en tres seqüències diferents.

- 1) professions i activitats professionals
- 2) professions i biografies
- 3) joc de l'entrevista d'orientació de Dominique Leprojet

DUBTES DELS MÒDULS:**Data: 16:46:06 14/11/2003**

R. B. Cattell parla de 3 trets dinàmics (p. 25): les actituds, els ergis i els sentiments. Els ergis "fan referència als impulsos biològics innats que encaminen l'acció cap a una meta".

Però, què són? No en trobo la definició per enlloc.

Data: 23:40:46 16/11/2003

Diríem que dintre dels trets dinàmics són els que depenen d'instàncies biològiques. Es referiria a aquelles motivacions associades a les necessitats fisiològiques o genèticament determinades: gana, son, la preferència per les persones per sobre dels objectes en un bebè...

Data: 18:01:45 20/11/2003

Si en el 16PF en la escala A tenim una puntuació de 7 per exemple, vol dir que la persona es afable i de bon caràcter oi?, però si la puntuació fos de 8 o 9 el dossier parla de tret agreujat, que vol dir exactament, que es una persona molt afable, molt generós el que diríem "de tant bo és tonto?", o aquesta opció la deixem pel 10.

Data: 21:24:01 22/11/2003

Podríem dir que els decatipus 4 i 7 representen una lleugera tendència o propensió a mostrar un determinat pol del tret, però quan ens trobem amb decatipus de 2-3 o de 8-9 ja hi ha una tendència sòlida per això al text parlen de gran desviació o tret agreujat.

Malgrat això abans de descriure a una persona com un "bonifaci, o de tant bo és tonto..." cal tenir en compte tot el perfil.

El fet de tenir en compte tot el perfil et dona una visió més de conjunt i sovint hi ha trets que poden compensar d'altres.

Imagineu per exemple un G=3 juntament amb una O=1

o una G=3 però combinada amb una O=9.

Li donaríeu la mateixa interpretació a aquestes dues G=3?

Data: 16:12:15 21/11/2003

Comentaris sobres aspectes inconscients de la personalitat i manifestacions conductuals:

-El test de Rorschard dóna sempre individus patològics? Vull dir que si és tan inferencial la interpretació deu anar sempre, en el millor dels casos, cap a l'ambivalència (segons Exner l'individu o és introspectiu o és extratensiu o és ambivalent). És un tema interessant (les interpretacions deuen ser tan sucoses com els comentaris del pacient!).

-Sembla que les tècniques HTPP s'interpreten sense tenir massa en compte els referents culturals. Per què es considera que dibuixar una xemeneia té connotacions fàl·liques, si resulta que abans les cases tenien xemeneia?

A més, crec que es parteix de la base que un dibuixa allò que vol dibuixar, o sigui, que un aconsegueix plasmar en paper allò que té el cap. Per exemple en el cas dels arbres, les deformacions també podrien ser degudes a manca d'habilitat artística, o no ho sé. De fet les figures romàniques també són molt desproporcionades i està fet expressament.

-Sobre els dibuixos de famílies, és molt habitual dibuixar-se un mateix, tenint en compte que un veu el món extern però no es veu mai a si mateix? Fa molt que no veig dibuixos infantils i no sé massa quin tipus de representació és habitual.

-Sobre el fet de menjar-se les ungles, com és que és un fenomen tan estudiat i amb tantes implicacions? No ho dic només pel mòdul sinó perquè és un tema que es tracta a l'escola i amb la família (i en canvi no es dóna el mateix paper a tocar-se els cabells o gratar-se el cap). Potser és perquè es considera una acció típicament humana (menjar-se les ungles) i en canvi gratar-se es considera un comportament més animal.

PRESENTACIÓ PAC 4 - L'AVALUACIÓ DE LA PERSONALITAT EN UN CAS DE SELECCIÓ DE PERSONAL - MÒDUL V :

L'activitat corresponent a la PAC 4 (referent al mòdul 5) consta de 2 parts:

1. Planificació de l'avaluació de la PERSONALITAT en un cas de selecció de personal.

Heu de seleccionar una professió o lloc de treball per planificar l'avaluació de la personalitat que proposaríeu a l'empresa que el vol contractar.

Com tots sabeu l'avaluació hauria d'incloure també l'avaluació de la intel·ligència o habilitats específiques cognitives, manuals, experiència ... entre d'altres però aquests aspectes NO es tractaran en aquest exercici (només el que faci referència a personalitat).

Heu de presentar:

- a. En primer lloc, una descripció de les tasques que ha de realitzar la persona al lloc de treball.
 - b. En segon lloc, comentar les característiques de personalitat que hi estarien implicades en el bon desenvolupament de les diferents tasques proposades.
 - c. En tercer lloc:
 - quin/s test/s us semblen més adequats per avaluar les característiques de personalitat que considereu rellevants i perquè (justificació elecció),
 - quines observacions durant l'entrevista faríeu com a complement als tests de personalitat.
- NOTA: L'elecció dels tests també pot fonamentar-se en la necessitat de desestimar o rebutjar determinats candidats.
- d. Per últim, quin perfil de puntuacions consideraríeu predictiu d'un bon funcionament en el lloc de treball i quin/s d'un mal funcionament.

2. Exemples sobre errors cognitius.

Pensar un exemple de quatre dels error cognitius que es comenten al mòdul a la pàg. 55.

ACLARIMENTS PAC4

En general,

- a. En la descripció de les tasques associades al lloc de treball no cal que les citeu totes. Podeu establir una mena de classificació (organitzar-les per àrees) i llavors només citar algunes de les que entrarien en cada categoria.
- b. Quan descriuiu les característiques de personalitat implicades en les diferents tasques, intenteu no repetir sinònims i posar especial atenció a aquells atributs específics del lloc de treball (ja que són els que més ens interessin per seleccionar el candidat més adient).
- c. En l'apartat dedicat a la selecció dels tests no es demana que comenteu totes les possibilitats sinó que feu una elecció dintre d'aquestes i expliqueu en què es basa.
 Recordeu que esteu planificant una avaluació en un context de selecció.

CORRECCIÓ PAC4 (Consultor: Judit Abad Gil):**1. Planificació de l'avaluació de la PERSONALITAT en un cas de selecció de personal.****a) Descripció de les tasques.**

En aquest apartat s'ha valorat una descripció acurada del lloc de treball, en la que es tingués en compte:

- els aspectes de la pròpia tasca (dissenyar, realitzar tasques rutinàries, planificar...)
- la necessitat de tractar amb els clients o públic i en quin sentit (respondre a queixes, oferir serveis o productes, ensenyar, donar suport psicològic...)
- el treball en equip o individual, i el rol dins el grup (coordinar l'equip, dirigir l'equip, intercanviar informació amb altres membres de l'equip, realitzar tasques conjuntament...)

Com veieu aquí no es parla de coneixements ni de personalitat.

Per exemple no s'han considerat correctes respostes com:

- Ha de ser una persona amb coneixements tipus "què és", perquè serveix" i "què pot fer el producte o servei pel client",
- Ha de mostrar bona disposició per treballar en grup.
- Ha de tenir coneixements sobre automòbils, bona presència i ha de saber convèncer a la gent.
- Ha de tenir experiència en el sector

b) Característiques de personalitat implicades.

En aquest apartat s'ha valorat una descripció acurada de les característiques de personalitat; tenint en compte les diferents tasques que s'han especificat anteriorment.

Les descripcions massa genèriques (que podrien ser adequades per gairebé qualsevol lloc de feina) o que es deixen atributs rellevants per al lloc de treball se'ls ha atorgat notes baixes.

c) Tests (justificació) i observacions (aquest és l'apartat que tenia més pes a la pac)

En aquest apartat el que més és valorava era la justificació de la selecció. Aquesta podia basar-se en diferents aspectes:

- a partir la demostrada predicció de l'èxit laboral
- a partir de la comprovada validesa i fiabilitat
- segons l'adequació pel que fa a continguts (analitza les característiques considerades rellevants)
- segons l'objectiu: valorar trets estables de la personalitat
- segons el tipus de resposta que requereix (resposta tipus test, resposta de relat i resposta gràfica)
- segons el nombre de candidats que es preveuen i el temps d'administració així com la facilitat en la correcció de la prova
- ...

Era important que es tingués en compte alguna mena de control sobre la manipulació de les respostes, ja que estem en selecció de personal. Aquesta pot haver-se realitzat a partir de les escales de control o sinceritat d'un test; a partir de determinades observacions durant l'entrevista; a partir de l'ús de proves amb una alt grau d'emascament...)

En alguns casos la justificació pot ser bastant bona però el test ser poc adequat perquè interessa conèixer uns trets que el test no mesura o perquè es requereix una descripció força detallada i el test seleccionat únicament recull 3 trets...

Altres aspectes que s'han tingut en compte sobre la forma de plantejar l'avaluació són:

- que no s'inclouessin dos tests que donessin informació similar (per exemple administrar el BFQ i el NEO-PI-R; incloure dos tests per avaluar psicopatologia...)
- que l'amplitud o detall de l'avaluació es correspongués amb el grau de responsabilitat del lloc de treball seleccionat
- que es plantejés una avaluació per fases (és a dir alguns candidats es descartaran al principi i només uns pocs passaran per tota l'avaluació) en aquells casos en que s'ha plantejat avaluació àmplia que implica un cost elevat

- en el cas de càrrecs que impliquen responsabilitat "humana" que s'incloués alguna prova per descartar psicopatologies (monitor d'infants...)

També s'ha donat importància al fet d'incloure observacions rellevants. Per exemple observar la fluïdesa verbal en el cas d'un comercial, la presència en el cas d'una persona amb una alt càrrec o en contacte amb clients d'alt estatus, la forma d'afrontar la situació d'entrevista (nerviosisme, inseguretat...)

d) Perfil de puntuacions predictiu d'un bon-mal funcionament.

En aquest apartat s'ha tingut en compte la capacitat de traduir els trets de personalitat rellevants pel lloc de treball a un perfil de puntuacions.

Tenint en compte alhora aquells que poden aconsellar descartar a un candidat o possibles combinacions de trets que facin aconsellable o desaconsellable un candidat

2. Exemples sobre errors cognitius.

En aquest apartat s'esperava un exemple (no una explicació teòrica) de 4 errors cognitius, de forma que es posés de manifesta haver entès l'error.

Alguns heu barrejat els errors, es a dir hi havia confusió entre el que impliquen uns i altres.